

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

בעניין: 1. רס.אא.יזמות והשקעות בע"מ
2. רוני סיני יזמות והשקעות בע"מ
ע"י עו"ד יי רבינוביץ'

התובעים

נגד

1. כהן תמיר
2. כהן גלית
ע"י עו"ד ד' שלום

הנתבעים

החלטה

רקע כללי

לפני בקשה לאשר העדת הנתבע 1 באמצעות "כינוס ועידה" ("היוועדות חזותית") זאת מן הטעם שהנתבעים נמצאים בארה"ב בהליך של קבלת אשרת עבודה. מדובר בתובענה שהוגשה בשנת 2005, ובמהלך התקופה נשמעו עדים, ואף התחלף המותב לאור צאתו הקרובה של סגן הנשיא חבש לגמלאות.

משהוגשה הבקשה סברתי, ולמעשה היתה מעין הסכמה כי אם תקוים החלטתי בדבר קבלת אישור רשויות ההגירה כי אכן הנתבע אינו יכול להגיע לישראל, אאשר, כרע במיעוט, את העדתי בדרך זו. משהוגש מסמך על ידי ב"כ הנתבעים, נפערה פעם נוספת מחלוקת אם עומד הוא בתנאי ההחלטה, ולפיכך לאור עמדת הצדדים והודעת ב"כ התובעות מיום 1.4.09, אין עתה מנוס אלא להכריע בשאלה אם יש מקום להעדה בדרך זו.

דיון

המסגרת הנורמטיבית לדיון משפטי מחוץ לתחום שיפוטו של בית המשפט

1. הוראת הדין הבסיסית העוסקת בנושא זה הנה זו המצויה בסעיף 13(א) לפקודת הראיות, תשל"א-1971 (להלן: "הפקודה"), לפיה:

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

"לפי בקשת בעל דין המשפט אזרחי רשאי בית המשפט, אם נראה צורך בכך למען הצדק ולפי התנאים שהורה עליהם, לצוות שעד או כל אדם אחר ייחקר בתצהיר על-ידי אדם פלוני ובמקום פלוני שמחוץ לתחום שיפוטו של בית המשפט, ושרשאי בית המשפט ליתן הוראה בכל דבר הכרוך באותה חקירה, כפי שייראה סביר וצודק, ורשאי הוא להתיר לכל בעל דין להגיש את פרוטוקול העדות כראיה באותו משפט."

הוראת סעיף 13(א) לפקודה מאפשרת לנהל את הדיון מחוץ לתחום השיפוט של בית המשפט, וחוו"ל במשמע, ומותירה לבית המשפט שיקול דעת רחב כיצד יתבצע הליך שכזה.

ד"ר י' זוסמן בספרו "סדר הדין האזרחי" מהדורה שביעית ע' 470, מציין את הכללים שהתגבשו בפסיקה לפיהם יפעיל בית המשפט את שיקול דעתו בבואו להכריע בבקשה זו:

"(1) הבקשה צריך שתהא מוגשת בתום לב, ולא לשם השהיית הבריור וסחיבתו. המבקש חייב להזדרז ולהגיש את בקשתו ללא שיהוי..
 (2) על המבקש להראות, באמצעות התצהיר המצורף לבקשתו או בדרך אחרת, שיש בידי עדים למסור עדות שהינה רלוונטית לשאלות השנויות במחלוקת במשפט..
 (3) על המבקש להראות "כי קיימת סיבה טובה, המונעת את בואם של העדים מחוץ לארץ והופעתם לחקירה בבית המשפט בישראל".

כללים אלה נסמכים על פסק הדין בע"א 84/51 בירד-קלינגהופר נ' בלוס פ"ד ו(1) 198, שם נאמר:

"אחדים מהתנאים אשר התובע חייב להוכיחם ושיהיה בהם כדי להדריך את שיקול הדעת של השופט הדין בבקשה הם:
 (1) כי פניית התובע לבית המשפט נעשתה בתום לב.
 (2) כי יש בידי העדים, אשר התובע חפץ בגביית עדותם מחוץ לתחום השיפוט המקומי, למסור עדות שהינה רלוונטית לשאלות השנויות במחלוקת.

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

3) וכי קיימת סיבה טובה, המונעת את בואם של העדים מחוץ לארץ והופעתם לחקירה בבית משפט בישראל" (שם, 202).

סוגיית השימוש בכינוס ועידה (Video Conference או היוועדות מרחוק)

2. אכן חלף יובל וההתפתחות הטכנולוגית נסקה לגבהים שאיש לא חזה אז, לרבות האפשרות של כינוס-ועידה אשר זכה להתעניינות גוברת והולכת, ובעקבותיה גם לויכוח בתוך הקהילייה המשפטית, בפן העקרוני בהתייחס לדיני הראיות, ולצד שמרנות טבעית. מצד אחד, שימוש יתר בכלי זה יהפוך את הדיון המשפטי לטכני-דיגיטלי, בו יעלם גורם ההתרשמות הבלתי אמצעית של השופט מהעדים. מאידך גיסא, השימוש בכלי זה יכול לחסוך בזמן ואמצעים, לייעל ולזרז את הדיונים, וליתן תשובה למקרים מיוחדים בהם יש קושי לעד להגיע לארץ.

ניתן לומר כי יש חסידים לגישה השמרנית, ויש המצדדים בגישה הליברלית, כאשר כל אסכולה סומכת על נימוקים, בחלקם שונים ובחלקם זהים, כשניתנת להם פרשנות שונה.

בספרו של ד"ר ש. לוי "תורת הפרוצדורה האזרחית, מבוא ועקרונות יסודיים", סיגא

1999, נאמר:

"הפרשנות המחמירה של סעיף 13 לפקודת הראיות חייבת להשתנות. האמצעים הטכניים הקיימים כיום מאפשרים הקלטת העדות בעזרת מיכשור של וידאו ואמצעים אלקטרוניים אחרים, שיוכלו לתת תמונה, פחות או יותר ברורה, על מהימנותו של עד, שאפילו חקירתו בחקירה שכנגד הוקלטה. השיקול שגביית העדות בחו"ל תמנע מהשופט התרשמות ישירה מהעדות פחת בהרבה מחשיבותו..." (שם, 115).

חיזוק לפרשנות זו ניתן למצוא בדברי כב' השופטת ד' דורנר ברע"א 3005/02 P.L.C.

SMITHKLINE BEECHAM נ' אוניפארם בע"מ, פ"ד נו(6) 865 (להלן "פרשת אוניפארם"),

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

הסבורה שמקור הסמכות להשמעת עד בדרך של כינוס וידאו מצוי בסעיף 13(א) לפקודה:

"מטעם זה, אני סבורה כי גם אם ניתן לראות סעיף 13 לפקודת הראיות מקור חוקי להשמעת עדות בדרך של כינוס-וידאו, אין לקבל את הבקשה שבפניי, וזאת על-מנת שלא לעודד או להצדיק הימנעותם של עדים מלהגיע לישראל. מתן לגיטימציה לגישה מעין זו על-ידי בית-משפט ישראלי, יש בה כדי לפגוע במאמץ הגדול המושקע מידי יום בשמירת הנורמליזציה בארץ, על אף ולמרות אירועי הטרור והדבר אף עלול להשליך באופן מקיף, גורף ובלתי רצוי על סדרי הדין במספר לא מבוטל של הליכים, בהם מעורבים גורמי חוץ ועדים מטעמים". (שם, 868).

3. גם בערכאות הדיוניות הגישות שונות. כך למשל כב' השופט ד' בר-אופיר דחה בקשה לעריכת חקירת יכולת של חייב בהוצל"פ באמצעות כלי זה (בר"ע 2091/02 חדד נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, תק-מח 2002(3), 1884), ולעומת זאת כב' השופטת צ' ברון אפשרה העדה בדרך זאת (ראה בש"א Credit Suisse 11211/02 נ' לוטן (מיום 8.7.02) (טרם פורסם). כך אף בהחלטתי בבש"א (י-ם) E. Trade, 2668/03 נ' קידן, תק-מח 2004(4), 2318, ובהחלטתי בת"א (ירושלים) Rosh 8393/06 נ' יישום חברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית, תק-מח 2007(3) 11973, שניתנה ימים בודדים לפני החלטת בית המשפט העליון ב"פרשת דוריי" (ראו להלן).

בבש"א (נצרת) 1289/07 מ.ג.ש חברה לשיווק מזון בע"מ נ' אחמד ח'אלד פריד,

תק-מח 2007(2), 2145, מצייין כב' השופט ש' אטרש, כדלקמן:

"לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשה על נספחיה ובנימוקי התגובות ולאחר ששקלתי את טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה להתקבל.

אין חולק, כי העד הינו עד מרכזי בתובענה וכי עדותו נחוצה וחיונית לבירור השאלות שבסלע המחלוקת בין הצדדים, מאידך, המבקשת עמדה, בתום לב, בדרישה המוטלת על עותר לקיום חקירה באמצעות כינוס - וידאו, והציגה עילה מספקת לכך, שכן העד הינו קשיש בן כ- 95 שנים, חולני ונסיעתו לארץ למתן עדות עלולה להכביד עליו יתר על המידה. מה גם, כי בכינוס וידאו אמנם המשתתפים אינם נמצאים

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

באותו חדר, אולם הקשר הוא on-line והשופט יכול לשאול שאלות תוך צפייה באדם שמעיד, וכל זאת באיכות ויזואלית מעולה [ראה: ת.א. (י-ם) 5194/03 William Spier נ' S.J.R ASSOCIATEF ואח' (אתר נבו)]. (שם, 2146).

4. יש להבין את חששם של אלה הגורסים כי פתיחת פתח לשימוש בכינוס ועידה עלול לפרוץ את כל הסכרים. בקשות רבות מנומקות על-ידי העדים הנמצאים בחו"ל ב"עומס עבודה ופרק זמן ארוך להמצאות מחוץ לעבודה או מקום עסקים" או "בחשש בשל המצב הביטחוני", ומחר תגענה בקשות בנימוקים אחרים (ראה גם ה"פ 189/03 New Hampshire Insurance Co נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ, תק-מח 42003(4), 9404 (מיום 9.10.03), שם כב' השופטת ה' גרסטל דחתה הבקשה לכינוס ועידה).

אך נשוב להתפתחות הפסיקה בנדון. פסק דין בפרשת אוניפארם ניתן ביום 30.6.2002. מספר חודשים מאוחר יותר יצאה מלפני בית משפט העליון החלטת כב' השופט א' גרוניס ברע"א 6635/02 סופר פלסט נ' Societe Nouvelle Chimie Industrielle פ"ד נו(6) 739 (מיום 6.10.02).

כב' השופט גרוניס דן בערעור על החלטת כב' השופטת ע' צ'רניאק, שהסתמכה על פרשת אוניפארם בגילגוליה השונים, ואיפשרה עריכת כינוס-ועידה. אף באותה פרשה סירוב העדים לבוא ארצה להעיד נסמכה על המצב הביטחוני בארץ, והיה זה סמוך לאחר הפיגוע הקטלני במלון פארק בנתניה. הואיל ומאז הפיגוע ועד לדיון בבר"ע (שנדונה כערעור) חלפה תקופה ובינתיים השתנה המצב, קובע כב' השופט א' גרוניס:

"... אף בתצהירו של מר בואסיו שתמך בבקשה, נאמר שהוא נכון לבוא לישראל, אלא שהפיגוע בנתניה הביא לשינוי בעמדתו. מסתבר, אם כן כי הבקשה שהוגשה לבית משפט קמא הייתה תלויה זמן ונסיבות. משנשתנו הנסיבות לטובה, אין סיבה שעדותו

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

של מר בואסיו לא תשמע בדרך הרגילה, היינו על דרך נוכחות
פיזית בבית המשפט". (שם, 742).

חלפו מספר חודשים מיום מתן החלטת כב' השופט גרוניס, והנה שבה כב' השופטת ד'
דורנר ודנה במקרה נוסף בסוגיה זו (רע"א 10923/02 רות שניידר נ' Bayerische Landsbank
תק-על 2003(1), 2028 (ניתנה ביום 27.2.03) (להלן: "פרשת שניידר"). נאמנה לשיטתה
בפרשת אוניפארם, המאוזכרת בהחלטתה, שבה וקובעת כב' השופטת דורנר כדלקמן:

"לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, הגעתי לכלל דעה כי יש לדחות
את הבקשה למתן רשות ערעור. שכן, לא מצאתי כי טענות
המבקשת מגלות עילה המצדיקה התערבות בהחלטתו הדיונית
של בית-המשפט המחוזי להורות על חקירת המצהיר באמצעות
כינוס וידאו, וזאת לנוכח המצב הביטחוני שורר בישראל, הוראות
הביטחון שהוצאו בעטיו על-ידי ממשלת גרמניה ועל-ידי הבנק,
וההתפתחות הטכנולוגית בתחום המאפשרת את התרשמותו
הישירה של בית-המשפט מן העדות, והמונעת פגיעה בזכויותיה
של המבקשת". (שם, 2029).

הפרשנות הראויה לסעיף 13(א) לפקודה:

5. בפרשת אוניפארם בערכאה הדיונית (כב' השופטת א' חיות) בש"א (תל-אביב-יפו)
Beecham p.l.c-3068/02 נ' אוניפארם, תק-מח 2002(1), 2176, נאמר:

"זאת ועוד - מסירת עדות באמצעות כינוס-וידאו, טרם הוסדרה בדין
הישראלי, ככל שהדבר נוגע להליך אזרחי מסוג התביעה שבפניי,
וגם בענין זה יש יסוד לטענת ב"כ הנתבעים כי ראוי שהמחוקק יקבע
נוהלים ותנאים ברורים לשמיעת עדות בדרך של כינוס-וידאו, בטרם
תיושם השיטה בהליכים אזרחיים." (שם, פסקה 3)

אולם בהמשך מציינת כב' השופטת א' חיות, כדלקמן:

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

"מטעם זה, אני סבורה כי גם אם ניתן לראות בסע' 13 לפקודת הראיות מקור חוקי להשמעת עדות בדרך של כינוס-וידאו, אין לקבל את הבקשה שבפניי, וזאת על מנת שלא לעודד או להצדיק המנעותם של עדים מלהגיע לישראל. מתן לגיטימציה לגישה מעין זו על ידי בית משפט ישראלי, יש בה כדי לפגוע במאמץ הגדול המושקע מידי יום בשמירת הנורמליזציה בארץ, על אף ולמרות אירועי הטרור והדבר אף עלול להשליך באופן מקיף, גורף ובלתי רצוי על סדרי הדין במספר לא מבוטל של הליכים, בהם מעורבים גורמי חוץ ועדים מטעמים." (שם, פסקה 4).

6. טרם נדון בגישתה של כב' השופטת א' חיות בפסיקה מאוחרת יותר (ראו להלן), נצביע על פסיקה הדנה בהתאמת כללים חדשים למצבים שנוצרים חדשות לבקרים, כפי שעמד על כך בזמנו כב' השופט מ' זילברג בבג"צ 226/68 חוגים לאומיים אגודה רשומה נ' שר המשטרה, פ"ד כד(2) 141, בציינו:

"לכל חוק וחוק יש מציאות מסוימת, ועם השתנותה היסודית משתנה מאליו גם החוק." (שם, 158).

כב' הנשיא א' ברק ראה במתן פירוש חדש להוראת חוק, את תפקידו הקלאסי של בית המשפט, בדונו בפרשנות לתקנה 29 לתקנות סד"א, והוסיף כב' הנשיא:

"... בכך הוא מגשים את אחד מתפקידיו העיקריים במשטר הדמוקרטי שענינו גישור על הפער בין המשפט לחיים. המקרה שלפנינו הוא דוגמא פשוטה למצבים רבים בהם כלי ישן אינו מתאים עוד למציאות החדשה, ויש ליתן לו מובן חדש כדי להתמודד עם הצרכים החדשים".
(רע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכח אדם בע"מ, פ"ד נז(3) 220, 287).

7. כך, משבחנו את הגישות השונות בעניין שימוש בכלי זה להעדת עדים, נבחן את השוני בין מקרה למקרה. הנה כי כן, בין אם יש בכך משום חזרה מסוימת לגרסה דינקותא בהעדת בעלי דין ועדים בדרך המסורתית, ובין אם יש איזון ביניהן, בית המשפט העליון התייחס לנסיבותיו של המקרה שלפניו ברע"א 3810/06 י' דורי את צ'קובסקי בניה

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין (אתר נבו) (24.9.2007) (להלן: "פרשת דורי"), שעובדותיו דומות למקרה שלפני. יושם אל לב, כי בשני המקרים מדובר בהעדת בעל דין ולא עד מטעמו.

בפרשת דורי הנ"ל המשיב הגיש בשנת 2004 תובענה, בה טען כי המבקש זייף את חתימתו על מסמכים שונים ובדרך זו העביר לבעלות המבקשים חברה שמניותיה שייכות לו. לאחר הגשת התביעה נסע המבקש עם משפחתו לארצות הברית כשבידו אשרת תייר. בחודש יולי 2005 הגיש בקשה לקבלת אשרת עבודה מסוג L-1A. המועד לחקירת העדים בהמרצת הפתיחה נקבע ליום 8.5.08. ביום 23.2.06 הגיש בקשה ליתן את עדותו באמצעות כינוס וידאו, ונימק אותה בכך שהוא מצוי בהליכים לקבלת אזרחות אמריקאית ואינו יכול לעזוב את ארצות הברית כל עוד לא נסתיימו ההליכים. הבקשה נדחתה בהעדר תצהיר. ביום 20.4.06 הגיש המבקש בקשה נוספת. בקשה זו נתמכה בתצהירה של עו"ד המתמחה בדיני ההגירה של ארצות הברית, אשר הצהירה כי אם המבקש יעזוב את ארצות הברית, כשבקשתו לאשרת עבודה תלויה ועומדת, יהא זה כמעט בלתי אפשרי עבורו לחזור לארצות הברית. היא הסבירה כי כדי לחזור לארצות הברית יידרש המבקש לקבל אשרת תייר חדשה, וכי פקידי ההגירה של ארצות הברית מונחים שלא ליתן אשרת תייר לאדם כאשר קיים חשד שבכוונתו להשתקע בארצות הברית. בית המשפט המחוזי דחה את גם את הבקשה השניה, בעיקר משום שעומדות על הפרק שאלות של מהימנות וזיהוי, וכי לא הוצגה בפניו בקשה לשלטונות ההגירה בארצות הברית ליציאה קצרה מתחומיה. ביום 4.5.06 הוגשה בקשה נוספת להיתר למבקש להעיד בכינוס וידאו. לבקשה זו צורף תצהיר נוסף של עו"ד, בו צוין כי לא קיים בחוקי ההגירה האמריקאיים הליך המאפשר מתן אישור יציאה לתקופה קצרה מארצות הברית.

בבית המשפט העליון נחלקו הדעות. כב' השופט א' גרוניס סבר (בדעת מיעוט), כי

ישנו מקור משפטי בדיון הקיים ל"היוועדות חזותית", בציינו, בין היתר, כדלקמן:

"נציין, כי בתיקון שנערך לאחרונה בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 נטבע המונח "היוועדות חזותית" לתיאור "תקשורת בין שני מוקדים

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

המאפשרת העברת תמונה וקול בזמן אמת" (ראו, סעיף 1 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (היוועדות חזותית - הוראת שעה), התשס"ז-2007 (להלן - חסד"פ: היוועדות חזותית)). מונח זה יפה גם לענייננו. עתה נזכיר הוראה נוספת בחקיקה, שעוד נחזור אליה בהמשך, והעושה שימוש במונח שונה. כוונתנו לתקנה 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ט-1999 (להלן - תקנות עזרה משפטית 1999). תקנה זו מדברת על גביית עדות "באמצעות מערכת טלוויזיה סגורה בין-לאומית". רואים אנו, אם כן, שימוש במונחים שונים לגבי אותו אמצעי טכנולוגי" (שם, פסקה 7).

ובהמשך:

"בית משפט זה קבע כי הסמכות הנתונה בסעיף 13 לפקודת הראיות כוללת את האפשרות להורות על גביית עדות באמצעות כינוס וידאו (ראו, רע"א 3005/02 הנ"ל; ע"א 7516/02 פישר נ' יוכמן (טרם פורסם, 11.4.05), בפסקה 7 לפסק הדין). בית המשפט לא התייחס לתקנה 15 לתקנות עזרה משפטית 1999, היא התקנה העוסקת בגביית עדות של עד הנמצא בחו"ל באמצעות כינוס וידאו. כשלעצמי, איני סבור שסעיף 13 לפקודת הראיות, שכותרתו "גביית עדות על ידי שלוח במשפט אזרחי", מהווה בסיס ראוי לסמכותו של בית המשפט להורות על מתן עדות בהיוועדות חזותית. סעיף 13, כפי שמורים כותרתו ותוכנו, עוסק בגביית עדות באמצעות שלוח ולא בעדות הניתנת בפני בית המשפט, שעה שהעד נמצא במקום אחר. מתן עדות בהיוועדות חזותית אינו מצריך התערבותו של צד זר להליך והעדות עצמה נגבית בפני השופט הדין בתיק, אף שהעד אינו מצוי בבית המשפט. כמו כן, סעיף 13 מתייחס אך ורק למקרים בהם מדובר בעד שמצוי מחוץ לתחום שיפוט של בית המשפט. ניתן להעלות על הדעת מקרים בהם יתבקש בית המשפט לאפשר מתן עדות בהיוועדות חזותית גם כאשר מצוי העד בתחום שיפוטו. למשל, כאשר מתבקשת עדותו של אדם הרתוק למיטת חוליו ונמצא בתחומי המדינה. מכל מקום, אין לנו כיום צורך לבסס את סמכותו של בית המשפט על סעיף 13 לפקודת הראיות, שכן בסיס מפורש לסמכות נמצא בתקנה 15 לתקנות עזרה משפטית 1999" (שם, פסקה 12).

לדעת כב' השופטת מ' נאור, אין להתיר את העדת המבקשת בדרך של היוועדות

חזותית, מן הנימוקים שהיו בבסיס הבקשה שכן:

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

"לפגיעה ביעילות החקירה והתנהלותו של המבקש המצביעה על חוסר תום לב ועל היעדר סיבה טובה מביאים למסקנה כי צדק בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן משקל מכריע לניסיונות ההגירה של המבקש, ולא העמיד שיקול זה מעל כל השיקולים האחרים עליהם הצביע המשיב" (שם, פסקה 7).

וכך, כב' השופטת א' חיות, שהצטרפה לדעת כב' השופטת נאור, אף היא סבורה כי הגיעה עת שהמחוקק יקבע הסדר כללי ומקיף בסוגיה זו של גביית עדות באמצעות היוועדות חזותית בין בישראל ובין מחוצה לה, לצורך הליכים משפטיים. זאת בניגוד לעמדת השופט א' גרוניס בהסתמכו על החיקוקים דלעיל. מכל מקום, קובעת היא כי:

"במקרה שלפנינו אין חולק כי הפרוצדורה הקבועה בחוק עזרה משפטית לא נתקיימה וממילא אינני רואה כיצד ניתן לסמוך על הוראות חוק זה והתקנות שהותקנו מכוחו לצורך גביית עדות המבקש בארצות הברית. יחד עם זאת, אינני נדרשת לקבוע מסמרות באשר למקור הסמכות לגביית עדות של עד המצוי מחוץ לישראל בהיוועדות חזותית, וזאת משום שכחברתי השופטת מ' נאור ומן הטעמים שמנתה אף אני סבורה כי אין להתיר במקרה הנדון את גביית עדות המבקש בדרך זו". (שם, שם).

מן הכלל אל הפרט

8. הנתבע בתיק שלפניי נמצא בארצות הברית, ולטענתו הוא מצוי בהליכים לקבלת אשרת עבודה שם, ולפיכך אינו יכול לבוא לישראל למתן עדות. ביום 2.2.09 החלטתי שאשר הבקשה אם יוצג אישור מאת רשויות ההגירה בארה"ב שאכן זה המצב. ביום 1.3.09 הוגש מסמך ממנו מבקש ב"כ הנתבע ללמוד, כי הנתבע אינו יכול להגיע לארץ.

התובעים טוענים, כי אין במסמך זה (מסומן "A"), מאומה, ולא נאמר בו כלל כי יש מניעה מהנתבע להגיע לישראל.

בתי המשפט

ת"א 7010/05

בית המשפט המחוזי בירושלים

05/04/2009

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

עיון במסמך מלמד שמדובר באישור תשלום של \$275 ששולם על ידי גלית כהן (נתבעת 2) לרשויות ההגירה (Notice of Action) נושא תאריך יוני 2008, משמע לא ברור ממנו מה מצב הטיפול בבקשה נכון להיום.

יתרה מזו, ב"אותיות הקטנות" בהמשך המסמך נאמר, בין היתר:

"This notice does not grant any immigration status or... is not even evidence that this case is still pending. It only shows that the application or petition was filed..."

המסקנה היא אפוא, שאין המסמך עונה על האמור בהחלטתי, ואינו מועיל או מבהיר דבר על אפשרותו של הנתבע להגיע לישראל.

ועוד, מן החומר המצוי בתיק עד כה עולה, כי המחלוקות בין הצדדים הנן מהותיות, ויהא צורך בקביעת מהימנות בעלי הדין, במיוחד לאור התבטאויות שונות אף של הבורר בפסק הבורר המהווה ראיה. כן מפנים התובעים לנספח א' וכן ב1 לכתב התביעה, מהם עולה כי חברותו של נתבע 1 בלשכת עורכי הדין בוטלה לאחר שהסתבר כי זו הושגה במרמה.

לפיכך, לצורך הקביעות הנחוצות, חשוב ביותר להתרשם באופן בלתי אמצעי מבעלי הדין עצמם, ולא באמצעות היוועדות חזותית.

לפיכך, על הנתבע להתייצב למתן עדותו, ככל שבדעתו להעיד בבית המשפט, וזאת בתאריך שייקבע. המועד ייקבע בדיון הקבוע ליום 16.4.09 בשעה 9:00.

המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום י"א בניסן, תשס"ט (5 באפריל 2009) בהעדר הצדדים.

יוסף שפירא - שופט